

Liikenne- ja viestintäministeriö
Mediatyöryhmä
Puheenjohtaja Anssi Vanjoki
maaret.suomi@mintc.fi

Viite: lausuntopyyntö

Turun Sanomat kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiä mediatoimialan tilanteen parantamiseksi.

Lähtökohdat kehittämislle:

- 1) Jos Suomessa halutaan säilyttää riippumatonta mediaa, tarvitaan kannattavaa liiketoimintaa.
- 2) Digitaalisiin palveluihin siirtyminen vaatii aikaa ja rinnalle kannattavia painettuja sanomalehtiä.
- 3) Näitä tavoitteita ei saavuteta ilman Yleisradion tehtävien ja resurssien jyrkkää rajaamista.
- 4) Transformaatioaika on pitkä, ja sen aikana markkinatilanteen on oltava fyysisen jakelun osalta reilu.

Median tehtävä on tuottaa kansalaisille luotettavaa, ajankohtaista, taustoittavaa ja kiinnostavaa sisältöä. Tällä hetkellä ainoa keino tuottaa kannattavasti laadukasta journalismia on painettu sanomalehti. Sanomalehdet saavat edelleen merkittävän osan tuloistaan mainoksista, mutta niiden osuus pienenee ja kuluttajilta saatavien tulojen suhteellinen osuus kasvaa.

Kaupallinen printtimedia ei pysty kehittämään digitaalisia palveluja ilman kannattavaa painetun sanomalehden liiketoimintaa. Digitaalisten uutisisältöjen käyttö siirtyy nopeasti mobiililaitteisiin, joissa kannattavan liiketoiminnan saavuttamiseksi kuluttajatuottojen osuus on oltava paljon sanomalehteä suurempi, vähintään yli 50 prosentin luokkaa. Kuluttajien halukkuus maksaa uutisisällöistä ei ole kuitenkaan kasvanut, vaan päinvastoin on laskenut. Jotta digitaalisista tuotteista voi saada kannattavia, medialiiketoiminnan transformaatioajan on oltava riittävän pitkä, siihen tarvitaan vuosia.

Jos julkisin varoin rahoitettu Yleisradio saa tuottaa vapaasti digitaalisia sisältöjä, kaupallisella medialla ei ole mahdollisuuksia digitaaliseen liiketoimintaan, vaan se jää kokonaan sen ulkopuolelle. Vapaaehtoinen toimija ei voi saada kuluttajatuottoja, jos yksi toimija tuottaa ylivertaisilla resursseilla samaa sisältöä ilmaiseksi. Kaupalliselta medialta loppuu aika.

Painettua sanomalehteä tarvitaan, jotta siirtymä pystytään tekemään. Tehokas varhaisjakelu on painetun sanomalehden elinehto. Posti ei saa vääristää kilpailua verovaroin ja subventoimalla muulla liiketoiminnalla suoramainonnan hinnoittelua. Myös kilpailevien jakeluyhtiöiden toimintaa estävää Postin hinnoittelua on tarkasteltava kriittisesti.

Britanniassa BBC suunnittelee sadan uuden toimittajan palkkaamista alueelliseen toimintaan. Myös Yleisradio on puhunut maakunnallisten toimitusten vahvistamisesta. Jos Yleisradio lisää maakunnallisia palvelujaan, häviää kaupalliselta medialta viimeinenkin kilpailuetu. Tämän jälkeen olisi turha edes yrittää tuottaa kannattavaa digitaalista uutisisältöä.

Nyt viimeistään on linjattava, mikä on julkisen vallan osuus sellaisella sektorilla, jonka markkinat hoitavat yhteiskunnan näkökulmasta tehokkaammin. Jos julkista palvelua tarjotaan veloitusetta verovarilla, on selvää, että sen kanssa kilpaileva kaupallinen tarjonta loppuu. Silloin on osaltaan syöty myös julkisten palvelujen rahoitus pohjaa eli lopulta kaikki häviävät.

Toimenpiteet:

- 1) Yleisradion tehtävän selkeyttäminen, toiminnan rajaaminen liikkuvaan kuvaan sekä rahoituksen puolittaminen.
Perustelut:
  - Toiminnan tarkka rajaus sekä puolitetty rahoitus riittävät kattamaan valtiollisen toimijan roolin avoimessa yhteiskunnassa.
  - Jättää tilaa kaupallisille toimijoille kehittää omaa toimintaansa digitaalisessa ympäristössä.

2) Mediasisältöjen (sekä painettu että digitaalinen) arvonlisäverokanta nolnaan.

Perustelut:

- Tärkeää demokratian ja sivistyksen kannalta.
- Kanavavalinta kuluttajalähtöinen; ei vero-ohjattu.

3) Fyysisen jakelun kustannusten tukeminen ja Postin toiminnan valvonnan kiristäminen.

Perustelut:

- Sanomalehtiliiketoiminnan kannattavuus on pudonnut rajusti ja jakelukustannusten nousu vaarantaa koko toimialan olemassaolon.
- Postin nykyinen toiminta vääristää kilpailua. Toiminnan oltava reilua ja tasapuolista.

4) Digitaalisiin investointeihin korotetut poistot tai vuosikuluina vähentämismahdollisuus.

Perustelut:

- Kannustaa investoimaan voittovaroja suomalaisiin työntekijöihin ja tulevaisuuden kehittämiseen tilanteessa, jossa vaihtoehtona on jakaa varat omistajille osinkoina. Omistajien näkökulmasta varallisuutta tulee jakaa osinkoina pois mikäli liiketoimintaympäristössä ei nähdä taloudellisesti perusteltuja investointimahdollisuuksia. Nämä varat omistaja voi sijoittaa esimerkiksi globaaleihin digitaalisiin toimijoihin, joilla on nykyisessä toimintaympäristössä selvä kilpailuetu kotimaisiin investointeihin nähden.
- Mahdollistaa digitalisaatioon liittyvät erilaiset kokeilut, joiden kautta löydettävissä sekä kansallisesti että kansainvälisesti menestyviä liiketoimintakonsepteja.

Turun Sanomat Oy

Jaakko Ketonen
toimitusjohtaja
050 64692
jaakko.ketonen@ts.fi